

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Srovnání albánského a srbského pan-nacionalismu

Autor práce: Vít Volný

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Autor v práci stanovuje hlavní cíl a tři výzkumné otázky, které vycházejí ze zaměření jednotlivých kapitol. První dvě otázky jsou deskriptivního charakteru a slouží pro orientaci v problematice. Z geografického úhlu pohledu je obzvláště relevantní třetí, analytičtější zaměřená otázka, která mohla tvořit hlavní přidanou hodnotu práce. Proto je škoda, že není více propracována, a to jak při zarámování v úvodu, tak i v analýze. V ideálním případě mohla být vystavěna jako hypotéza a podepřena teoretickými předpoklady z literatury. I přes tuto připomínku jsou cíl i výzkumné otázky autorem odůvodněné, logicky strukturované a přiměřené požadavkům na bakalářskou práci.

Výběr zkoumaných případů autor vysvětluje. Trochu postrádám větší zdůraznění relevance zkoumaného tématu v kontextu aktuálních událostí. Po letech relativního klidu se na západním Balkáně opět začíná silně projevovat nacionalismus. V Republice srbské v BiH sílí myšlenky na referendum o připojení k Srbsku, v západní Makedonii dochází k mezi-etnickému násilí, apod. V tomto kontextu je zkoumání srbského a albánského pan-nacionalismu velmi důležité. Přesto autor tyto události zmiňuje až na s. 30, respektive s. 32.

Práce s literaturou

Teoretická východiska jsou stručně představena již v úvodní kapitole. Jedná se o základní přístupy k nacionalismu a typologie vymezení národních skupin (inkluzivní/exkluzivní). Autor se bohužel nevyvaroval několika nepřesností a zkreslení. Např. nelze tvrdit, že v národních hnutích převažoval zpočátku etnický nacionalismus a až později se „západní a střední Evropa dostala do fáze občanského nacionalismu“. Např. ve Francii po revoluci 1789 zcela převažuje občanský nac. (odtud také pojmenování „západní“ = západně od Rýna). V současnosti však lze ve Francii pozorovat i silný etnický nacionalismus (viz Le Pen). Nelze tedy k problému přistupovat chronologicky, ale s vědomím existence vzájemně nekompatibilních proudů uvnitř „jednoho nacionalismu“. Rovněž vymezení modernistických a konstruktivistických přístupů není přesné. Problematika je to však obtížná a proto nevidím tyto nedostatky jako fatální.

Z hlediska celé práce hodnotím práci s literaturou jako velmi dobrou. Seznam literatury obsahuje 36 položek (+ dalších 29 novinových a 14 datových zdrojů) v českém, anglickém, francouzském, srbochorvatském a albánském jazyce. Znalost místní srbské a albánské literatury práci prospívá a kapitoly popisující kontext vývoje pan-nacionalismů jsou z toho důvodu čtivé a zajímavé.

Metodika práce

Největší nedostatek vidím v absenci kapitoly o metodice, která by přehledně informovala o povaze dat a uváděla metody zpracování dat. Takto se čtenář o původu a charakteru dat, metodických

problémech se zpracováním, volbě prostorových jednotek pro analýzu a použitých metodách něco dozví až z prezentace výsledků, mnohé však vůbec. Autor by měl veškeré podstatné metodické záležitosti práce detailně vysvětlit u obhajoby (viz otázky k obhajobě).

Analytická část sestává z deskriptivních statistik. Autor zmiňuje politické a historické faktory, které mohou potenciálně ovlivnit podporu pan-nacionalismů. Jejich vliv však detailně netestuje, neboť se zaměřuje na popis vývoje a rozložení zkoumané proměnné (tj. podpory pro pan-nacionalismus).

Analytická část práce

Autor podrobně popisuje konstrukci národa u obou hnutí a formování idejí o rozsahu jejich teritoria. Tato analýza je kvalitní a potvrzuje autorův vhled do tématu. Připomínku mám k obr. 9 s návrhy na teritorium Albánie před Londýnskou konferencí. Text neříká, jaký územní kompromis byl nakonec přijat. Čtenář se může pouze domnívat, zda to byl rozsah území shodný se současným, či nikoliv.

Spektrum politických stran v Srbsku, Kosovu a Albánii je představeno a lze si z něj udělat představu o postojích stran k pan-nacionalismu. Slabinou analýzy je výběr zkoumaných stran. Pan-nacionalismus je myšlenka, která prostupuje stranami a pokud ji spojíme s podporou pro pouze 1 stranu, činíme výsledky náchylné k výkyvům, způsobených činnostmi strany (diskreditace lídrů, nedůvěryhodnost), ač podpora pro pan-nacionalismus zůstává konstantní. Proto je žádoucí vybrat všechny explicitně pan-nacionalistické strany a analyzovat volební zisky dohromady, přičemž výběr musí být ospravedlněn (včetně nedostatků) v kapitole o metodice. Kvituji, že si je autor vědom problémů spojených s analýzou voleb a doplňuje ji průzkumy veřejného mínění, byť z důvodu nedostatku dat omezenými.

Na obr. 22 se mi nezdá tvrzení, že nejvyšší podpora Srbské radikální strany je v r. 2014 při hranici s Kosovem, především při srovnání s výsledky ve Sremu a Bačce (SZ Srbsko). Ano, při hranici s Kosovem měla strana jádro podpory v r. 2003 a ještě i v r. 2008. To však do r. 2014 značně zkorodovalo, což může být v souvislosti s celkovým propadem podpory pro stranu (viz obr. 16).

Závěry práce

V závěru autor detailně shrnuje svůj výzkum, vyjadřuje se k některým omezením analýzy a predikuje budoucí vývoj. Ač lze závěry spojené se třetí výzkumnou otázkou diskutovat ve větší hloubce, celkově jsem s textem spokojen.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / **dobrá** / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / **velmi dobrá** / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / **velmi dobrá** / dobrá / nevyhovující

Komentář

Není mi jasné, proč jsou grafy titulovány jako obrázek, čímž jsou v seznamu neodlišitelné od map a kartogramů. Dále, nemyslím si, že je vhodné v grafech na obr. 15 a obr. 20 shlukovat různé roky na ose X do jednoho intervalu. Naopak, každý rok má mít svůj interval a křivka s volebními výsledky

tomu musí odpovídat. Na str. 47 je chybně odkazováno na obr. 8 namísto obr. 21.

Práce je psána dobrým odborným jazykem a zároveň je čtivá. To dokládá, že autor má o téma zájem a rozumí mu. I tak ale obsahuje několik překlepů a připomínku mám rovněž k angličtině v abstraktu.

Citováno je vhodně a dostatečně. Několik citovaných titulů se však nenachází v seznamu literatury - Anderson (2006), byť zde jde možná o překlep; Destani (1999); United Nations (2016). U více citací za sebou lépe používat úspornější verzi (Pelikán a kol. 2004, United Nations 2016) - viz např. s. 29.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce

Autor si pro zpracování práce vybral důležité a aktuální téma a zhostil se ho obstojně. Na práci je vidět, že autor disponuje vlastními zkušenostmi z oblasti, má přehled o místní literatuře a tématu se zřejmě hodlá nadále věnovat. Cíl práce a výzkumné otázky stanovil přiměřeně bakalářské práci a dokázal je zodpovědět. Hlavní problém spatřuji ve slabém zpracování metodického rámce práce. Přesto musím říct, že provedené analýzy, využívající deskriptivní statistiky, poskytují základní informace. Autor rovněž dokázal k výsledkům přistoupit kriticky. Práci tedy doporučuji k obhajobě.

Předloženou práci **doporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Vysvětlíte původ a charakter dat, volbu prostorových jednotek a metody zpracování a interpretace výsledků. Nastaly nějaké metodické problémy?

Proč jsou analyzovány srbské parlamentní volby 2003, 2008 a 2014, zatímco volby 2007, 2012 a 2016 nikoliv?

Datum: 1. 6. 2017

Autor posudku: Mgr. Martin Lepič

Podpis: